

EUROPEJSKI FUNDUSZ MORSKI I RYBACKI
PO ROKU 2020

Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027

- ❑ W dniu 2 maja 2018 r. został opublikowany Komunikat Komisji Europejskiej „Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni” oraz projekt rozporządzenia Rady w sprawie wieloletnich ram finansowych na lata 2021-2027 (WRF).
- ❑ Wsparcie na EFMR zostało ujęte w WRF w kopercie III „Zasoby naturalne i środowisko”. Planowany budżet na realizację EFMR wynosić będzie 6,14 mld euro (w cenach bieżących).
- ❑ WRF na lata 2021-2027 uwzględniają skutki finansowe Brexit-u, którego efektem będzie m.in. pomniejszenie alokacji EFMR o 3,8% w stosunku do obecnej perspektywy finansowej (2014-2020).

Rozporządzenie o przepisach wspólnych na lata 2021-2027

- W dniu 29 maja 2018 r. został opublikowany projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz.

Rozporządzenie o przepisach wspólnych na lata 2021-2027

- ❑ Cechą charakterystyczną nowej perspektywy finansowej UE będzie uproszczenie i większa elastyczność ram legislacyjnych.
 - ✓ zmniejszenie liczby celów tematycznych z 11 w perspektywie 2014-2020 do 5 celów polityki w perspektywie 2021-2027;
 - ✓ zmniejszono objętość rozporządzenia o przepisach wspólnych (ze 154 artykułów do 112);
 - ✓ zwiększono wykorzystanie metody kosztów uproszczonych i finansowania niepowiązanego z kosztami.

- ❑ Filozofia nowej perspektywy zakłada przeniesienie środka ciężkości funduszy europejskich z działań inwestycyjnych na działania środowiskowe.

Rozporządzenie o przepisach wspólnych na lata 2021-2027

- ❑ Wsparcie w ramach EFSI udzielane będzie na działania przyczyniające się do osiągnięcia przynajmniej jednego z pięciu celów polityki (CP). Przy czym, wsparcie przyznawane z EFMR powinno przyczyniać się do realizacji:
 - ✓ CP 2 „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetyki, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, przystosowania się do zmiany klimatu oraz zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem”, lub
 - ✓ CP 5 „Europa bliżej obywateli dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych”.

Projekt nowego rozporządzenia o EFMR

- ❑ W dniu 12 czerwca 2018 r. Komisja Europejska opublikowała projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014.
- ❑ W dniu 18 czerwca 2018 r. projekt rozporządzenia został zaprezentowany przez KE w trakcie Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH), a następnie w dniu 20 czerwca 2018 r. odbyła się jego pierwsza prezentacja i publiczne wysłuchanie na Komisji Rybołówstwa (PECH) Parlamentu Europejskiego.
- ❑ W dniach 9 października 2018 r. i 12 grudnia 2018 r. swoje opinie w sprawie projektu wydały, odpowiednio, Komitet Regionów i Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny.

Projekt nowego rozporządzenia o EFMR

- ❑ Parlament Europejski przyjął swoje stanowisko w dniu 4 kwietnia 2019 r. (w pierwszym czytaniu). Natomiast w dniu 18 czerwca 2019 r w trakcie posiedzenia Rady AGRIFISH zostało przyjęte częściowe podejście ogólne Rady UE.
- ❑ Aktualnie nadal trwają prace nad projektem rozporządzenia o EFMR. Wraz z przejęciem prezydencji w Radzie UE przez Finlandię, wznowione zostały prace na forum grupy roboczej ds. Wewnętrznej Polityki Rybołówstwa (F.25) w zakresie części rozporządzenia nieobjętych częściowym podejściem ogólnym.
- ❑ Zgodnie z harmonogramem prezydencji fińskiej, po przyjęciu częściowego podejścia ogólnego w odniesieniu do pozostałej części projektu rozporządzenia (posiedzenie Rady AGRIFISH 14-15 października br.) planowane jest rozpoczęcie negocjacji z PE i KE w ramach trilogów.

Cele i zadania nowego EFMR

- ❑ Zadaniem EFMR w nowej perspektywie będzie przede wszystkim kierowanie środkami finansowymi z budżetu Unii na wspieranie wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb), unijnej polityki morskiej oraz międzynarodowych zobowiązań Unii w dziedzinie zarządzania oceanami.
- ❑ EFMR nadal będzie narzędziem wspierania zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza. EFMR będzie przyczyniał się do zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego dzięki dostawom wysokiej jakości produktów rybołówstwa i akwakultury. Jednocześnie, dzięki wzbogaceniu o komponent niebieskiej gospodarki, EFMR będzie przyczyniał się również do poprawy stanu, bezpieczeństwa, czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także do zrównoważonego zarządzania nimi.

Budżet i podział środków w ramach EFMR

- ❑ Projektowany budżet EFMR na perspektywę finansową 2021-2027 wyniesie: 6,14 mld euro (w cenach bieżących).
- ❑ Na zarządzanie dzielone przeznaczono: 5,311 mld euro (86,5% alokacji).
- ❑ Na zarządzanie bezpośrednie i pośrednie (wdrażane z poziomu KE) przeznaczono: 0,829 mld euro (13,5% alokacji).

W obecnej perspektywie stosunek ten wynosił 90% do 10%, co oznacza, że udział środków przeznaczonych na zarządzanie bezpośrednie wzrośnie o 3,5%.
- ❑ Wielkość alokacji przewidzianej dla Polski w ramach zasobów budżetowych EFMR objętych zarządzaniem dzielonym wyniesie 512 mln euro.

Priorytety EFMR

1. Wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza.
2. Przyczynianie się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii poprzez konkurencyjną i zrównoważoną akwakulturę i rynki.
3. Umożliwienie rozwoju zrównoważonej, niebieskiej gospodarki i wspieranie dobrze prosperujących społeczności nadbrzeżnych.
4. Poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami oraz wkład w bezpieczeństwo oraz czystość mórz i oceanów, ochronę na nich, a także zrównoważone zarządzanie nimi.

Priorytet 1

- rybołówstwo morskie i śródlądowe

- Jak wynika z informacji KE celem wsparcia w ramach priorytetu „*Wsparcie zrównoważonego rybołówstwa i ochrony żywych zasobów morza*” jest realizacja celów WPRyż związanych ze środowiskiem, gospodarką, społeczeństwem i zatrudnieniem. Takie wsparcie powinno zapewniać, aby działalność połowowa była zrównoważona środowiskowo w perspektywie długoterminowej oraz zarządzana w sposób spójny z celami, które polegają na osiągnięciu korzyści ekonomicznych, społecznych i w dziedzinie zatrudnienia oraz na wkładzie w dostępność dostaw żywności.
- W szczególności wsparciem objęte zostaną działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie zrównoważonego rybołówstwa w oparciu o MSY oraz zminimalizowanie negatywnych skutków działalności połowowej dla ekosystemu morskiego.
 - * Wsparcie to będzie obejmować innowacje i inwestycje dotyczące niskoemisyjnych praktyk i technik połowowych o niskim wpływie na środowisko i odpornych na zmianę klimatu.

Priorytet 1

- rybołówstwo morskie i śródlądowe

- ❑ EFMR będzie wspierać innowacje i inwestycje, które wnoszą wkład w realizację obowiązku wyładunku.
- ❑ Wsparcie może również obejmować innowacje i inwestycje na statkach rybackich zmierzające do poprawy zdrowia, bezpieczeństwa i warunków pracy, efektywności energetycznej oraz jakości połowów.
- ❑ Możliwe będzie wsparcie rozwoju i wdrażania unijnego systemu kontroli rybołówstwa, w tym niektórych obowiązków wprowadzonych w wyniku zmiany rozporządzenia w sprawie kontroli (tj. systemy elektronicznej rejestracji i elektronicznego raportowania czy elektroniczne systemy zdalnego monitorowania).
- ❑ EFMR będzie wspierać działania państw członkowskich dotyczące gromadzenia i przetwarzania danych oraz działania dotyczące rozwoju najlepszego dostępnego doradztwa naukowego.

Priorytet 1

- rybołówstwo morskie i śródlądowe

- ❑ EFMR będzie wspierać trwałe zaprzestanie działalności połowowej w segmentach floty, w których zdolność połowowa nie jest proporcjonalna do dostępnych uprawnień do połowów.
- ❑ EFMR będzie mógł rekompensować straty wywołane nadzwyczajnym zaprzestaniem działalności połowowej spowodowanym wprowadzeniem określonych środków ochrony
 - * planów wieloletnich, celów dotyczących zachowania i zrównoważonej eksploatacji stad, środków dostosowania zdolności połowowej statków rybackich do dostępnych uprawnień do połowów i środków technicznych); wprowadzeniem środków nadzwyczajnych (np. zamknięcie łowiska); wstrzymaniem – z powodu siły wyższej – stosowaniem umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów; klęską żywiołową lub incydem środowiskowym.

Priorytet 1

- rybołówstwo morskie i śródlądowe

- ❑ EFMR zapewni wsparcie na wyławianie przez rybaków z morza utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich oraz na inwestycje w portach zapewniające odpowiednie urządzenia do odbioru utraconych narzędzi połowowych i odpadów morskich.
- ❑ EFMR będzie także wspierać działania zmierzające do osiągnięcia lub utrzymania dobrego stanu środowiska morskiego
 - * zgodnie z dyrektywą ramową w sprawie strategii morskiej, wdrażania środków ochrony przestrzennej ustanowionych na mocy tej dyrektywy, zarządzania obszarami NATURA 2000 oraz ich odbudowy i monitorowania, a także ochrony gatunków zgodnie z dyrektywą „siedliskową” i dyrektywą „ptasią” .

Priorytet 2

- akwakultura, rynek i przetwórstwo

- ❑ Jak wynika z informacji KE celem udzielenia wsparcia w ramach priorytetu „Przyczynianie się do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii poprzez konkurencyjną i zrównoważoną akwakulturę i rynki” jest m.in. zahamowanie wzrostu uzależnienia od importu z krajów trzecich oraz zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego, poprzez poprawę wydajności organizacji rynków, zapewniająca stabilność, jakość i różnorodność łańcucha dostaw.

- ❑ Natomiast, w samej treści projektu rozporządzenia ponownie określono tylko ogólne ramy wsparcia wskazując, że:
 - * udzielone wsparcie w zakresie akwakultury musi być zgodne i bezpośrednio związane z Krajowym Planem Strategicznym na rzecz Rozwoju Akwakultury,
 - * pomoc może zostać przyznana na promowanie zrównoważonej akwakultury oraz na wspieranie zdrowia i dobrostanu zwierząt w akwakulturze,
 - * wsparcie na inwestycje produkcyjne może być udzielane jedynie w postaci instrumentów finansowych.

Priorytet 2

- akwakultura, rynek i przetwórstwo

- ❑ W zakresie wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury pomoc może zostać przyznana na działania przyczyniające się do realizacji celów wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, oraz na działania wspierające wprowadzanie do obrotu, jakość i wartość dodaną produktów rybołówstwa i akwakultury.
- ❑ W zakresie przetwarzania produktów rybołówstwa i akwakultury pomoc może zostać przyznana na inwestycje przyczyniające się do realizacji celów wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, jednakże wsparcie to może być udzielane jedynie w postaci instrumentów finansowych.

Priorytet 3

- rozwój lokalny i niebieska gospodarka

- Jak wynika z informacji KE celem udzielenia wsparcia w ramach priorytetu „Umożliwienie rozwoju zrównoważonej, niebieskiej gospodarki i wspieranie dobrze prosperujących społeczności nadbrzeżnych” jest m.in. tworzenie miejsc pracy w regionach nadbrzeżnych, które jest zależne od kierowanego przez społeczności lokalne rozwoju zrównoważonej niebieskiej gospodarki.

- EFMR przyczyniać się będzie do zrównoważonego niebieskiego wzrostu poprzez wsparcie innowacji i inwestycji w nowych przedsiębiorstwach sektora morskiego i biogospodarki
 - * ekoturystyka, morska energia odnawialna, innowacyjny przemysł stoczniowy wysokiej jakości czy nowe usługi portowe.

Priorytet 3

- rozwój lokalny i niebieska gospodarka

- EFMR zapewni narzędzia wspierania partnerstw zawieranych między podmiotami lokalnymi i wspierających żywotność społeczności i gospodarek nadbrzeżnych.
- EFMR będzie także wspierać zrównoważoną niebieską gospodarkę poprzez gromadzenie i wykorzystywanie danych oraz zarządzanie tymi danymi w celu poszerzenia wiedzy o stanie środowiska morskiego.
 - * Celem takiego wsparcia powinno być spełnienie wymogów dyrektywy „siedliskowej” i dyrektywy „ptasiej”, wspieranie planowania przestrzennego obszarów morskich oraz poprawa jakości danych i wymiany danych w ramach europejskiej sieci informacji i obserwacji środowiska morskiego.

Priorytet 4

- nadzór morski

- ❑ Jak wynika z informacji KE celem udzielenia wsparcia w ramach priorytetu „Poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami oraz wkład w bezpieczeństwo oraz czystość mórz i oceanów, ochronę na nich, a także zrównoważone zarządzanie nimi” jest m.in. zapobieganie nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ich powstrzymywanie i eliminowanie, poprawa ram międzynarodowego zarządzania oceanami, zmniejszenie presji na morza i oceany, tworzenie warunków sprzyjających zrównoważonej niebieskiej gospodarce oraz ulepszenie międzynarodowych badań naukowych i danych dotyczących mórz i oceanów.
- ❑ EFMR będzie wspierać nadzór morski oraz współpracę straży przybrzeżnych, w tym przez nabywanie sprzętu do wielozadaniowych operacji morskich.

Nowe podejście

- ❑ Cechą charakterystyczną nowej perspektywy finansowej UE jest wprowadzenie wielu uproszczeń. Przede wszystkim, znacznemu skróceniu uległo samo rozporządzenie fundusze, którego projekt liczy obecnie 56 artykułów (dla porównania obecnie obowiązujące rozporządzenie 508/2014 liczy ich 130).
- ❑ Zmniejszono liczbę priorytetów z 6 do 4.
- ❑ KE zrezygnowała z określenia na poziomie przepisów rozporządzenia działań oraz szczegółowych zasad kwalifikowalności, określając jedynie w bardzo szeroki sposób obszary wsparcia dla każdego z 4 Priorytetów.
- ❑ Jednocześnie, została jednak zastrzeżona warunkowość zatwierdzania Krajowych Programów Operacyjnych. Będą one musiały być spójne z celami strategii i analiz dla danego basenu oraz krajowymi planami strategicznymi w zakresie rybołówstwa morskiego i osobno akwakultury – które również będą musiały być zatwierdzone przez KE.

Współfinansowanie i intensywność pomocy

- ❑ Standardowa stopa współfinansowania pozostaje na poziomie 75% wkładu EFMR.
- ❑ Co do zasady, zaproponowane na nową perspektywę finansową stopy współfinansowanie są w większości przypadków zbieżne z aktualnie obowiązującymi, a w niektórych przypadkach uległy nieznacznemu zwiększeniu – jak na przykład w przypadku działania gromadzenie danych z 80% do 85% wkładu EFMR.

Współfinansowanie i intensywność pomocy

- Standardowa stawka maksymalnej intensywności pomocy pozostaje na poziomie 50% łącznych wydatków kwalifikowanych związanych z daną operacją.
 - ✓ Szczegółowe stawki maksymalnej intensywności pomocy dla poszczególnych obszarów wsparcia i rodzajów operacji określono w projekcie Załącznika III do rozporządzenia.
 - ✓ Również w tym przypadku, zaproponowane na nową perspektywę finansową stawki są w większości przypadków zbieżne z aktualnie obowiązującymi, a wprowadzone zmiany dotyczą najczęściej zwiększenia intensywności pomocy.

W obecnej chwili nie jest jeszcze znane ostateczne brzmienie przyszłego rozporządzenia, a wskazane w prezentacji rozwiązania stanowią tylko projekt.

Dziękuję za uwagę.